

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. III. Conclusio ratione suadetur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

butis, non apprehendimus in illo omnipotentiam, nec iustitiam, aut misericordiam. Denique in Deo non esset Trinitas Personarum, quia in illo signo rationis, in quo divina natura, abstractis per intellectum personalitatibus, apprehenditur, nulla in eo concipiuntur relationes, aut personæ, vel actus notionales.

110. Non valet etiam aliorum responsio, qui dicunt Aristotelem & D. Thomam non negare unam ex propositionibus contradictoriis de futuro contingenti esse determinatè veram, quoad se, & respectu intellectus divini, sed solum quoad nos, & respectu intellectus humani, cui talis veritas occulta & incognita est. Non valet, inquam, hæc elusio: Tum quia, juxta illam, discrimen quod Aristoteles & D. Thomas inter propositiones de futuro contingenti, & de præsentis ac de præterito statuunt, subsistere nequit, cum non solum propositiones de futuro contingenti, sed etiam de præsentis & de præterito, possint esse nobis occultæ & incognitæ. Tum etiam, quia non aliam reddunt rationem, quare neutra ex propositionibus contradictoriis de futuro contingenti sit determinatè vera vel falsa, nisi quia futurum contingens non habet esse determinatum in suis causis, ut patet ex verbis D. Thomæ in 1. distin. 38. quæst. 1. art. 5. ad 2. supra relatis, ait enim: *Futurum contingens non est determinatè verum antequam fiat, quia non habet causam determinatam.* Sed hæc ratio probat futura contingentia non habere veritatem objectivam determinatam ante decretum, etiam quoad se, & respectu intellectus divini: Ergo prædicta interpretatio non est legitima.

§. III.

Conclusio ratione suadetur.

111. **P**otest insuper probari conclusio ratione fundamentali, quam sic breviter propono. Veritas objectiva determinata, de objecto absolutè, vel conditionatè futuro, præsupponit ipsum objectum ut absolutè, vel conditionatè futurum: Sed nullum contingens ante decretum, & prædefinitionem voluntatis divinæ, est absolutè, vel conditionatè futurum: Ergo nec ulla propositio de futuro contingenti determinatè vera vel falsa. Major constat ex illo communi Philosophorum axioma, *Ex eo quod res est vel non est, propositio dicitur vera vel falsa*: cuius ratio est, quia verum præsupponit ens, sicut proprietas essentiam. Minor autem constat ex dictis §. 2. articuli præcedentis, ubi demonstravimus ante decretum, & prædefinitionem divinæ voluntatis, nihil esse determinatè futurum: Tum quia ante illud res omnes sunt in statu mere possibilitatis, & solum habent esse in virtute & omnipotentia Dei; & tunc adhuc nihil amplius habebat mundus hic productus, quam qui solum est possibilis: Tum etiam, quia ante Dei decretum, futura contingentia non habent esse futurum ex natura sua, aliàs Deus non posset facere ut non essent futura; neque ex Dei causalitate, cum enim Deus sit agens liberum, non potest intelligi aliqua ejus causalitas, ante decretum, & liberam determinationem suæ voluntatis.
112. Adde quod, futurum (ut supra ostendimus) est illud quod est determinatum in causa, ad habendam existentiam pro duratione sequenti: unde cum ante decretum, quod est libera determinatio divinæ voluntatis, nihil sit determinatum in causa prima, ad habendam existentiam pro du-

ratione sequenti, nihil etiam antecedenter ad illud, potest esse, vel concipi ut determinatè futurum: sicut nec ante Dei potentiam, nihil potest esse, vel concipi ut possibile.

Probatur secundo conclusio: Omnis veritas objectiva determinata, debet fundari in aliquo esse; cum veritas consequatur ad ens: Vel ergo veritas objectiva futurorum contingentium ante decretum, fundatur in esse quod habent in se, vel in esse quod habent in suis causis? Neutrum dici potest: Ergo nullam habent veritatem objectivam ante decretum. Minor, quantum ad primam partem, constat: contingentia enim, quando sunt futura, non sunt in se, ut patet: Ergo veritas objectiva eorum, si quam habeant, non potest fundari in esse quod habeant in se. Probatur verò quantum ad secundam. Nulla res futura habet esse certum & determinatum in causa indifferenti, & impedibili, ut supra contra Molinam ostendimus: Sed ante decretum omnis causa libera & contingens, est indifferentis, & impedibilis, saltem à Deo: Ergo ante illud non habet esse certum & determinatum in suis causis. Unde D. Thomas in 1. dist. 38. quæst. 1. art. 5. *Quædam causa sunt quæ se habent ad utrumque: & in istis causis effectus de futuro nullam habent certitudinem, vel determinationem.*

113. **C**onfirmatur: Veritas objectiva, ut diximus in primo notabili, consistit in connexione prædicati cum subjecto: At in signo rationis antecedente divinum decretum, nulla potest esse aut concipi connectio inter prædicatum & subjectum propositionum de futuro contingenti: Ergo nec ulla veritas objectiva. Minor probatur, in tali signo nulla potest esse vel concipi causa, quæ certò & infallibiliter conjungat extrema propositionis de futuro contingenti, v. g. existentiam cum Antichristo, vel conversionem cum Petro: nam in tali signo non concipitur in Deo, nisi omnipotentia nudè sumpta, & omnino indeterminata ad productionem rerum, & secundum principia Adversariorum, decretum indifferens concurrenti ad quodcumque homo voluerit: At connectio illorum extremorum, non potest procedere, nec à divina omnipotentia nudè sumpta, & indeterminata, neque à decreto indifferenti: quia (ut sæpe diximus cum S. Thoma) à causa indifferenti, ut indifferens est, non potest oriri certus & determinatus effectus: Ergo in signo antecedenti decretum, nulla potest esse aut concipi connectio determinata inter prædicatum & subjectum propositionum de futuro contingenti.

114. **E** Probatur tertio: Adversarij dum intendunt suadere determinationem veritatis objectivæ in futuris contingentibus, pro priori ad decretum, committunt circulum vitiosissimum: etenim determinationem veritatis objectivæ suadere nituntur, ut probent determinationem veritatis formalis existentis in divino intellectu, quod patet, ponunt enim determinatam veritatem objectivam in futuris contingentibus, ut in ea certò à Deo cognoscatur, cognitio omnino infallibili, quæque non sit exposita falsitati: hoc autem idem est ac probare determinationem veritatis formalis. At etiam determinationem veritatis objectivæ colligitur ex determinatione veritatis formalis: Ergo committunt circulum vitiosum. Minor subsumpta probatur: nam pro illa determinatione sic arguunt. Tunc propositio est vera determinatè, quando significat rem sicuti est: Sed hoc habet propositio de futuro contingenti

ante decretum : Ergo ante illud habet veritatem determinatam. At propositio significans, est formalis, non autem objectiva; hæc enim non significat, sed significatur. Ergo etiam ex veritate determinata propositionis formalis, conantur inferre determinatam veritatem objectivam futurorum contingentium, ac proinde circulum committunt vitiosissimum. Ita egregie illustrissimus & sapientissimus Magister Petrus Godoy, Episcopus Oxoniensis, in manuscriptis Tractatibus de scientia Dei.

116. Probatur quartò conclusio, evertendo præcipuum Adversariorum fundamentum. Si propositiones de futuro contingenti essent veræ determinatè, pro priori ad decretum, maximè quia in tempore futuro habebunt suam de inesse veram: v. g. ista propositio, *Si Deus Petrum vocaverit, consentiet*, ideo secundùm Adversarios, est determinatè vera ante decretum, quia adveniente tempore, pro quo consensus futurus dicitur, & conditione postà, Petrus consentiet determinatè: At ex veritate propositionis de inesse, non licet colligere veritatem determinatam, in propositione de futuro, pro omni priori naturæ, sed ad summum pro omni instanti reali antecedenti: Ergo ruit præcipuum fundamentum adversæ sententiæ. Major patet, Minor probatur. Ex tali veritate de præfenti, non sequitur fuisse veras propositiones de futuro, pro omni instanti naturæ; alias ex hoc quòd Petrus modò consentiret vocationi Dei, licebit inferre fuisse consensurum, sub conditione quòd vocaretur, pro signo possibilitatis rerum; imò & pro signo antecedente divinam omnipotentiam, & ipsius Dei existentiam, quod nemo dicit: Ergo nec rectè colligitur futuritio determinata, pro priori ad decretum, & prædefinitionem voluntatis divinæ.

117. Probatur quintò, & simili argumento aliud Adversariorum fundamentum convellitur: illi enim ex natura & vi oppositionis contradictoriæ, inferunt determinatam veritatem aut falsitatem in propositionibus de futuro contingenti ante decretum: Sed ex natura & vi oppositionis contradictoriæ, malè inferitur talis determinata veritas aut falsitas, pro priori ad divinum decretum: Ergo aliud ipsorum fundamentum corrui. Major est certa, & constabit ex verbis Patris Martinoni infra referendis. Minor verò probatur. Vis contradictionis non petit quòd una propositio sit determinatè vera & altera falsa, pro priori ad decretum divinum; sed ad summum petit quòd pro omni instanti reali, una sit vera, & altera falsa: Ergo ex vi & lege contradictionis, non benè inferitur determinata veritas aut falsitas in propositionibus contradictoriis de futuro contingenti, pro priori ad decretum. Consequentia est legitima, Antecedens verò probatur. Vis contradictionis non petit quòd una propositio sit determinatè vera, & altera falsa, pro omni priori: Ergo nec etiam pro priori ad decretum. Antecedens est certum, alias propositiones contradictoriæ de futuro contingenti, essent veræ, etiam pro priori ad rerum possibilitatem; imò quòd magis est, sequeretur quòd pro priori ad existentiam Dei, & ad prædicata necessaria illius, deberent verificari. Ex quo ulterius fieret, priùs aliquid creatum, esse futurum, quam Deus conciperetur existens: quò nihil absurdum dici potest. Consequentia autem videtur manifesta, quia nulla est ratio probans veritatem determi-

Tom. I.

A natam in propositionibus de futuro contingenti, pro priori ad decretum, ex vi & lege contradictionis, quæ pari efficacità non militet, pro omni priori & signo imaginabili, ut constabit cum motiva adversæ sententiæ expendemus.

118. Probatur sextò conclusio destruendo aliud fundamentum Adversariorum. Si ob aliquam causam, ex vi contradictionis una ex contradictoriis deberet esse determinatè vera, & altera determinatè falsa, maximè quia propositio disiunctiva composita ex contradictoriis, v. g. ista, *Petrus in his occasionibus & circumstantiis postus operabitur, vel non operabitur*, habet pro illo priori determinatam veritatem, sic enim arguunt Adversarij: At hæc ratio est nulla: Ergo Adversarij ruinoso nituntur fundamento. Probatur Minor: Illa propositio non solùm est vera, sed etiam est omnino necessaria: At nulla ex suis partibus est necessaria: Ergo veritas prædictæ propositionis non sumitur ex veritate partium, & consequenter ex eo quòd sit determinatè vera pro priori ad decretum, non rectè colligitur determinata veritas partium illius, pro illo priori.

119. Confirmatur: Illa propositio non tantùm est vera, pro priori ad decretum, subsecuto ad signum possibilitatis, sed etiam pro signo possibilitatis rerum: Atqui pro isto signo nulla ex suis partibus, est vera determinatè, ut fatentur Adversarij: Ergo ex eo quòd sit vera pro priori ad decretum, non rectè colligitur determinata veritas alicujus partis, pro illo priori. Minor patet, Major probatur. Ista propositio est æternæ veritatis, non minùs quàm hæc: *Homo est animal rationale*: imò est veritas primorum principiorum, sicut & ista, *Quodlibet est vel non est*, quæ est unum ex primis principiis, ex solis terminis manifestum. Ergo sicut hæc propositio, *Homo est animal rationale*, quia est necessaria, gaudet veritate, pro signo possibilitatis rerum, terminatque scientiam necessariam Dei; ita etiam prædicta propositio, pro signo possibilitatis, erit vera, scientiamque necessariam terminabit.

§. IV.

Demonstratur ex Adversariorum sententiæ, tolli libertatem & contingentiam rerum.

120. Prima ratio sumitur ex ipsis principiis Adversariorum, & potest sub hac forma proponi. Illud quod est futurum ex vi & natura oppositionis, quæ est inter duas propositiones contradictorias, est futurum necessariò, necessitate absolutà, & antecedente: At juxta principia Adversariorum, contingentia sunt futura, ex vi & natura oppositionis contradictoriæ: Ergo sunt futura necessariò, necessitate absolutà & antecedente. Major constat, effectus enim subsequens ad causam necessariam necessitate absolutà, eandem sortitur cum ea necessitatem: Atqui vis & natura oppositionis contradictoriæ, est causa necessaria necessitate absolutà; cum illa fundetur in hoc primo principio, *Quodlibet est vel non est*, quò nihil potest dari magis necessarium: Ergo si futuritio rerum contingentium procedat ex vi & natura oppositionis contradictoriæ, aut in illa fundetur, erit necessaria necessitate absolutà. Minor autem probatur. Ex eodem principio oriri debet futuritio in rebus contingentibus, ex quo oritur veritas objectiva in propositionibus contradictoriis, quæ de illis enuncian-

H h ij